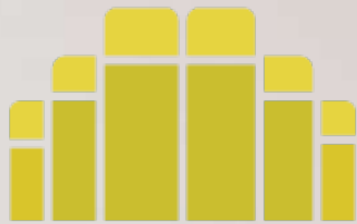

נבחרת הדירקטורים

של לשכת רואי חשבון בישראל

Institute of Certified
Public Accountants
In Israel

לשכת
רואי חשבון
בישראל

דוחות כספיים בעידן הקורונה

רגינה אונגר, רו"ח

סגנית נשיאת לשכת רואי חשבון ויו"ר הוועדה להקמת נבחרת
הדירקטורים של לשכת רואי חשבון

❖ הדירקטורו"ח הינו מאגר נבחרת הדירקטורים של לשכת רואי חשבון בישראל הפועלת לשילובם של יותר רואי חשבון בדירקטוריונים, והעלאת המודעות לערך המוסף של רו"ח בכל דירקטוריון.

❖ נכון למועד זה נרשמו למאגר למעלה מ 800 חברי לשכת רואי חשבון.

כי כל דירקטוריון צריך רואה חשבון !

מי אנחנו ?

- ❖ המאגר הינו ממוחשב ומאפשר הכנסת פילטרים רבים המאפשרים איתור ממוחשב אופטימלי לדרישות המחפש.
- ❖ בזמן הקצר מאז השקת אתר הדירקטורו"ח סייעה הלשכה ב 9 איתורים חלקם בבלעדיות .

כי כל דירקטוריון צריך רואה חשבון !

השפעת מגפת הקורונה על עריכה וביקורת הדוחות הכספיים לשנת 2019 ולרבעון הראשון לשנת 2020

❖ ב-31.12.2019 פרסמה סין אזהרה ראשונה אודות המחלה, והחלה בביצוע צעדי מניעה בהם נחסמו אזורים שלמים במחוז Hubei ובעיקר בעיר הבירה של המחוז Wuhan.

❖ במהלך ינואר ופברואר התפשט הנגיף בכל רחבי העולם, לרבות מדינות באסיה, אירופה ובמזרח התיכון, ארצות הברית, קנדה ואוסטרליה והפך למגפה עולמית.

❖ חלק מהמדינות סגרו את שעריהן בפני הבאים ממדינות "נגועות", ומדינות אחרות הטילו חובת בידוד לאזרחיהן השבים מארצות אחרות.

על פי איגרת נשיאת לשכת רואי חשבון בישראל, מרץ 2020

השפעת מגפת הקורונה על עריכה וביקורת הדוחות הכספיים לשנת 2019

❖ לצעדים אלה שננקט (ועוד יינקטו) השלכות כלכליות רבות:

- מחסור בחומרי גלם;
- קשיים בשינוע סחורות ואנשים;
- סגירת מפעלים עקב מחסור בחומרי גלם, או עקב הכנסת העובדים ל"סגר" או בידוד;
- ירידות חדות של שערי המניות וניירות ערך אחרים בבורסות בעולם, והצעדים הננקטים על ידי הבנקים המרכזיים בעולם, כגון הורדת שער הריבית;
- פגיעה קשה בענפים שלמים כגון: תיירות, פיננסים, תחבורה, בידור, קמעונאות ותעשייה.

❖ השלכות כלכליות אלה עלולות להשפיע על הדוחות הכספיים לשנת 2019 ולדיווחי הביניים לשנת 2020.

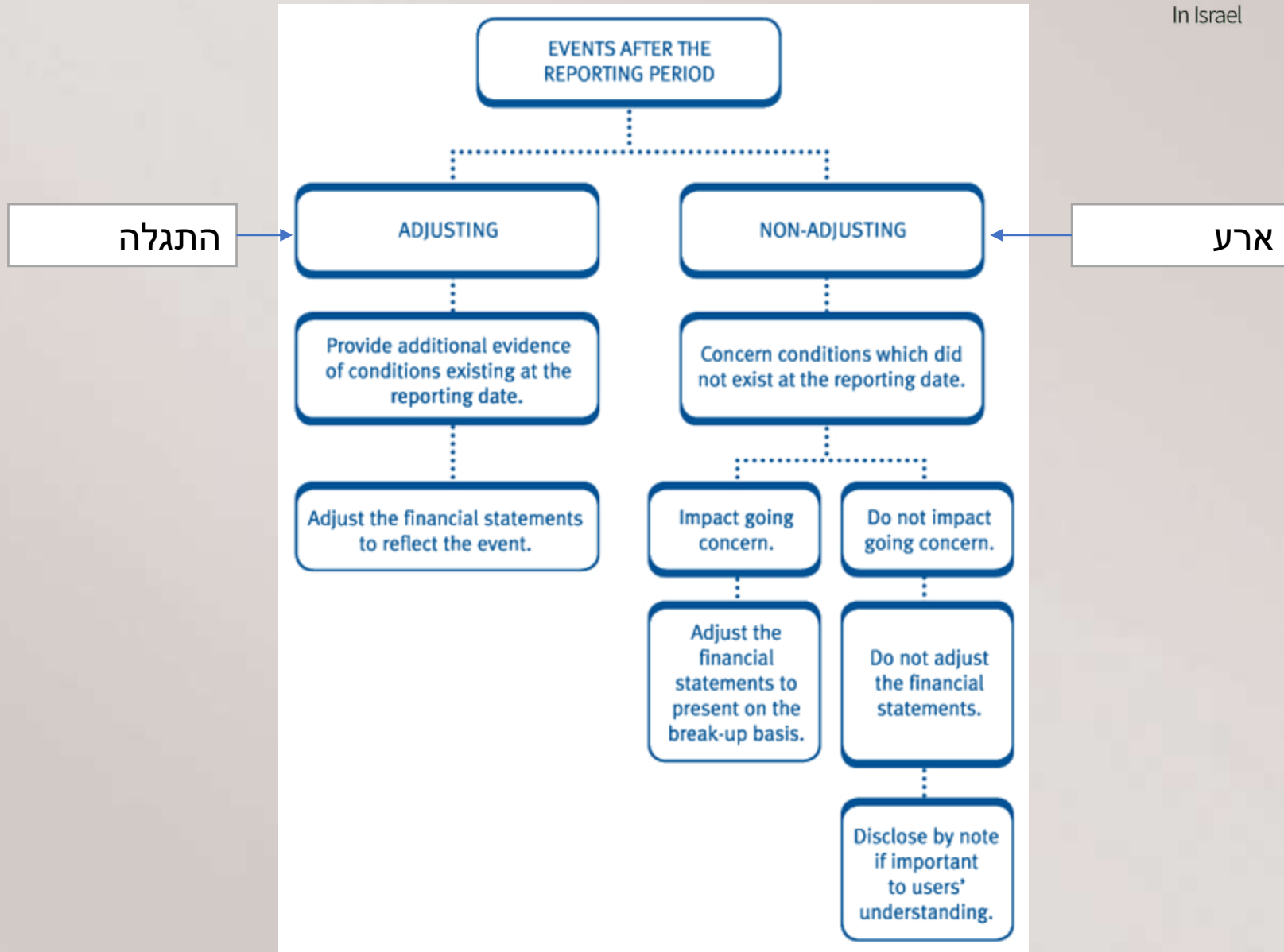

אירועים לאחר תאריך המאזן - IAS 10

דוחות כספיים יכולים להיות מושפעים מאירועים מסוימים שאירעו לאחר תאריך המאזן. מסגרות דיווח כספי רבות מתייחסות במפורש לאירועים כאלה¹. מסגרות דיווח כספי כאמור מזהות בדרך כלל שני סוגים של אירועים:

- (א) אירועים המספקים ראיה לתנאים ששררו בתאריך המאזן; וכן
- (ב) אירועים המספקים ראיה לתנאים שהתעוררו לאחר תאריך המאזן.

אירועים לאחר תאריך המאזן

איך מושפעים הדוחות הכספיים ל-2019 ולרבעון ה-1 לשנת 2020?

1. **אירוע מחייב התאמה או מחייב גילוי ?** - על ההנהלה לבחון - בהתאם לתקני חשבונאות מקובלים (IAS 10) בתקינה הבינ"ל ותקן חשבונאות מספר 14 בתקינה הישראלית) האם מדובר באירוע לאחר תאריך הדוח הכספי, המחייב התאמה, או האם מדובר באירוע המחייב גילוי בלבד. הבחינה צריכה להתייחס למצב ששרר במועד הדוח הכספי, דהיינו, האם ליום תאריך המאזן עצם התפרצות הנגיף במהלך דצמבר כבר גרמה לקשיים, או שאלו אירעו רק לאחר תאריך המאזן כתוצאה מהתפשטות המחלה מעבר לגבולות סין.

2. **השלכות על אומדנים חשבונאיים** - במידה ומדובר באירוע מחייב התאמה יש לבחון השלכות אפשריות על אומדנים חשבונאיים, חישובי שווי הוגן, ירידת ערך נכסים והפרשות.

3. **גיוס משאבים** - יש לבחון פגיעה אפשרית ביכולת הישות לגייס מזומנים ומשאבים אחרים הדרושים להמשך פעילותה עד כדי סיכון לקיום ספקות משמעותיים בהגדרתה כ-"עסק חי" - על כל המשתמע מכך.

איך מושפעים הדוחות הכספיים ל-2019 ולרבעון ה-1 לשנת 2020?

4. אירוע מחייב גילוי - יש לתת גילוי לסיכונים המשפיעים על הישות המדווחת, עקב פגיעה אפשרית בענף כולו, בשוק ההון או כתוצאה ממחסור בחומרי גלם, מוצרים מיובאים או מחסור בכוח אדם, פגיעה בהכנסות כתוצאה מהמצב בשוקי היעד וכו'.

5. דוחות ביניים לרבעון ה-1 לשנת 2020 - החל מדוחות ביניים לרבעון ה-1 לשנת 2020, האירוע אינו מחייב גילוי, אלא (במרבית המקרים) הינו אירוע המחייב התאמה, הואיל והתפשטות הנגיף בעולם כולל ההגבלות הכלכליות שהחלו ברבעון הראשון של שנת 2020, עשויות לחייב התאמות לנכסים והתחייבויות.

❖ על החברות לשאול עצמן את השאלה: האם המידע על וירוס הקורונה שהגיע בעיקר בינואר-פברואר 2020 מעיד על תנאים ששררו כבר ב-31 לדצמבר 2019 ?

מיגזר ראשון – הבנקים בנק הפועלים

- ❖ הרווח הנקי של בנק הפועלים לשנת 2019 נחתך ב-450 מיליון שקל כתוצאה מהשלכות נגיף הקורונה
- ❖ הרווח הנקי של הבנק בשנת 2019 ירד ב-30% ל-1.799 מיליארד שקל. המנכ"ל דב קוטלר: "אנו נמצאים בתחילתה של תקופה הטומנת בחובה אי ודאות כלכלית; קורא למדינה לעבוד בשיתוף-פעולה עם המגזר הפיננסי"
- ❖ ההשפעות הישירות והעקיפות בגין התפרצות נגיף הקורונה ברבעון הרביעי לשנת 2019 באות לידי ביטוי בתוספת בהוצאות להפסדי אשראי, אשר מביאה לפגיעה ברווח הנקי בסך של 450 מיליון שקל.
- ❖ "לאירועים בשבועות האחרונים עלולה להיות השפעה מהותית שלילית על תוצאות הבנק לשנת 2020, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את מלוא היקפן", כתבו בבנק הפועלים.

בנק הפועלים

בנק הפועלים

❖ בבנק פירטו בהקשר התוספת להוצאות אשראי כי "עיקר התוספת היא בגין מספר לווים הקשורים לענפים שנפגעו עד עתה באופן משמעותי מהמשבר או מנגזרותיו בשווקים השונים (בעיקר אנרגיה, תעופה ותיירות)".
לאחרונה פורסמו הערכות כי בנק הפועלים נתן אשראי ליצחק תשובה, בעל השליטה בדלק, לרשת המלונאות פתאל ולחברת התעופה אל על.

❖ "אמצעי התגוננות מפני התפשטות הווירוס גורמים לפגיעה כלכלית ומגמות שליליות בשוקי ההון העולמיים ובשוק המקומי. אירועים אלה עלולים להביא להרעה מהותית בפעילות המשק בישראל אליו חשופה פעילות הבנק, וקיימות וצפויות להם השלכות על עסקי הבנק, לרבות בגין עליה בסיכון האשראי וקשיי נזילות של לווים ובגין ההאטה בפעילות הכלכלית. כמו כן, להורדת ריביות לזמן קצר על-ידי הבנקים המרכזיים, אלה שהתרחשו והורדות נוספות שעשויות להתבצע, יש השפעה על קיטון בהכנסות המימון והריבית העתידיות של הבנק בטווח הקצר". עוד נאמר בבנק.

❖ **ההשפעה העיקרית של משבר הקורונה היא בהיבטים של ירידת ערך נכסים ובחישובי שווי הוגן. עלולה להיווצר בעיה בקשת רחבה של נכסים, למשל בקניונים שנמדדים לפי שווי הוגן. חברות יידרשו לבדוק את תזרימי המזומנים החזויים בגין נכסיהם.**

עמדת רשות ניירות ערך: אין לקדז סימנים חיוביים ושליליים	השפעת קורונה	סימנים לירידת ערך
קיום סימנים הם טריגר לבחינת ירידת ערך, גם עבור נכסים (לרבות מוניטין) שנבדקו בדוח השנתי האחרון	<ul style="list-style-type: none"> • שינויים בשערי חליפין ומחירי סחורות • חשיפה של ענפים מסוימים (תיירות, קמעונאות, בנייה, ביטוח) 	 <p>שינוי משמעותי בעלי השפעה שלילית בסביבה העסקית בה פועלת הישות</p>
יש לבחון את הצורך בהתקשרות עם מעריכי שווי לצורך בחינת ירידת ערך או לבחון סימנים לירידת ערך עבור דוחות הרבעון	<ul style="list-style-type: none"> • ירידה במכירות ובביקושים • הפרעות בשרשרת אספקה • עלייה בסיכון אשראי של לקוחות ושוכרים 	 <p>שינויים לרעה בביצועי הנכס</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • ירידה במחירים של מניות וחוב סחיר • שינויים בריביות שוק המשפיעות על WACC 	 <p>ערך בספרים נטו של הישות גבוה משווי השוק של הישות</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • סגירת חנויות והשבתת מפעלים • שינויים באומדני אורך חיים שימושי וערך שייר של רכוש קבוע 	 <p>הפחתה בשימוש שנעשה בנכס או הפסקת השימוש בו</p>

הנחת העסק החי

תאריך הדיווח

מגזר הביטוח – מגדל וכלל חושפות עד כמה הכתה הקורונה ברבעון

הראשון

❖ בור ענק בדמי הניהול בביטוחי המנהלים, צניחה בנכסים המנוהלים, הפסדי מאות מיליוני שקלים בנוסטרו וחשש להפקדות למוצרי חיסכון. בצד החיובי: הקלות שעשויות לשפר למפרע את הרווח ברבעון הרביעי של 2019 ולייצב את יחס הלימות ההון.

❖ ממחירי מניות חברות הביטוח בשבועות האחרונים, המשקיעים מתמחרים את שווין של מגדל וכלל ביטוח במכפיל של 0.3 על ההון העדכני לתום שנת 2019. לאחר פרסום הדוחות התקופתיים לשנת 2019, חשפו שתי החברות הללו את התחזיות שלהן להפסדים הצפויים ברבעון ה-1 לשנת 2020, אולם גם לאחר שקלול הפסדים אלו, מכפיל ההון עדיין נמוך מאוד משמע המשקיעים מתמחרים פגיעה עתידית חמורה בחברות הביטוח.

ביאורי קורונה מתוך דוחות מגדל וכלל

באור 39 - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח

א. בעקבות ההתפרצות של נגיף הקורונה (COVID-19), מסוף 2019, והתפשטות למדינות רבות בעולם, חלה ירידה חדה בהיקפי הפעילות הכלכלית והוכרזו מגבלות על תנועה ותעסוקה באזורים רבים בשלם ובישראל.

בתקופה שלאחר מועד הדוח ועד לפרסום, חלו ירידות חדות בשווקים הפיננסיים, שהשפיעו לרעה על תיק המסחר של מגדל ביטוח וכן על תיק ההשקעות של הפוליסות המשתתפות ברווחים אשר להם השפעה על המרווח הפיננסי ועל דמי הניהול להם זכאית מגדל ביטוח ממבטחית.

ירידת הערך בתיק ההשקעות הסחיר, שאינו מוחזק כנגד התחייבויות תלויות תשואה, מתאריך הדוח הנכסי ועד סמוך לאישורו, מערכת בסך של כ-800 מיליון ש"ח לפני מס. כמו כן, צפויה ירידת ערך בתיק הלא סחיר, אשר בשלב זה מגדל ביטוח לא יכולה לאמוד את היקפה.

בסמוך למועד פרסום הדוחות הנכסיים סך הנכסים המנוהלים ע"י הקבוצה של החסכונות במסגרת פוליסות תלויות תשואה, בקרנות הפנסיה, במגזר הגמל ובקרנות הנאמנות שבניהולה ירד בכ-33 מיליארד ש"ח, דבר המשקף ירידה של כ-13% לעומת סוף שנת 2019, בהתאם לכך, צפויה ירידה משמעותית בדמי הניהול מנכסים (למעט דמי ניהול המשתנים כמתואר להלן).

לאור תשואה ריאלית שלילית שנרשמה בפוליסות ביטוח החיים המשתתפות ברווחים ששווקו עד שנת 2004, מגדל ביטוח לא רשמה דמי ניהול משתנים מתחילת שנת 2020, אלא דמי ניהול קבועים בלבד, כל עוד לא תושג תשואה ריאלית חיובית שתכסה את הפסדי ההשקעות שנצברו לחובת המבטוחים, לא תוכל מגדל ביטוח לגבות דמי ניהול משתנים. נכון למועד הסמוך לפרסום הדוחות הנכסיים, אומדן דמי הניהול שלא יגבו בשל התשואה הריאלית השלילית עד להשגת תשואה חיובית מצטברת, הסתכם בכ-1,300 מיליון ש"ח לפני מס.

❖ להלן ביאור 39 מתוך הדוח התקופתי של חברת מגדל ליום 31 בדצמבר 2019 –

א. אירועים אחרי תאריך המאזן

לאחר תאריך המאזן ועד לפרסום הדוח קרו מספר אירועים מהותיים כדלקמן:

בעקבות ההתפרצות של נגיף הקורונה בסין, והתפשטות למדינות רבות נוספות, חלה ירידה בהיקפי הפעילות הכלכלית ברחבי העולם ובכללם בישראל (המשבר), שימים אלה השפיעו ומשפיעים גם על פעילותה ורווחותיה של החברה. כמו כן פורסמו הוראות רגולטוריות, שכלל שיתקבלו כנוסח סופי יהיו בעלי השפעה חיובית. להלן פירוט אודות האירועים:

שווקי הון

לאחר תאריך הדיווח, נרשמה ירידה משמעותית של שווקי ההון בעולם ובישראל על רקע התפשטות נגיף הקורונה. ירידה בשווקי ההון פוגעת בערך הנכסים המנוהלים על ידי הנכסים המאזניים בקבוצה, הן עבור עצמה (מסחר) והן עבור עמיתים ומבטוחים.

נכון לסמוך למועד פרסום הדוח, רשמה החברה ירידת ערך בגין ההשקעות הסחירות בלבד בתיקי הנוסטרן בסך של כ-6.6 מיליארד ש"ח לפני מס. החברה חשופה לירידות ערך של השקעות בלתי סחירות אשר לא ניתן לכמת בשלב זה.

כמו כן, חל קיטון בשווי הנכסים המנוהלים על ידי הקבוצה במסגרת פוליסות תלויות תשואה, קופות גמל וקרנות פנסיה אשר מוערך בכ-10% אשר צפויים להשפיע הן על היקף דמי הניהול שהחברה תיגבה מהנכסים המנוהלים על ידה, המשתנים והקבועים. נכון לסמוך למועד פרסום הדוח, נרשמו תשואות ריאליות שליליות בפוליסות ביטוח משתתפות ברווחים אשר עד לכיסוי ההפסד, ימנעו מהחברה לגבות דמי ניהול משתנים בסך של כ-7.6 מיליארד ש"ח לפני מס.

❖ להלן ביאור 43(יא) מתוך הדוח התקופתי של חברת כלל ביטוח ליום 31 בדצמבר 2019 –

השפעות הקורונה על חברות הנדל"ן המניב

קבוצת עזריאלי בע"מ
ביאורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019

ביאור 35 - אירועים מהותיים לאחר תאריך הדוחות כספיים

- א. לפי החלטת הדירקטוריון מיום 24 במרץ 2020 נקבע כי יחולק דיבידנד בסך כולל של 300 מיליון ש"ח.
- ב. בתחילת שנת 2020, התפרץ בסין נגיף הקורונה, אשר ממשיך ומתפשט ברחבי העולם. התפרצות הנגיף משפיעה על תחומים עסקיים שונים במדינות רבות. ביום 11 במרץ 2020 הכריז ארגון הבריאות העולמי על היות המגיפה מגיפה עולמית.
- ביום 14 במרץ 2020, ניתנה הנחיית ממשלת ישראל לסגור מקומות תרבות ופנאי, הנחייה אשר חלה גם על קניוני החברה (למעט בקשר עם עסקים חיוניים כדוגמת סופרמרקטים, פארמים, עסקי מזון לצרכי משלוחים בלבד, מרפאות ובנקים). החברה עוקבת באופן שוטף אחר ההתפתחויות ופועלת בהתאם להנחיות של הרשויות השונות. בהקשר זה ציין, כי לאור ההשלכות של הנחיות אלו על השוכרים בקניוני הקבוצה, גיבשה החברה מספר צעדים להקלות על השוכרים וביום 17 במרץ 2020 דיווחה על הקמת קרן סיוע פיננסי לשוכרים. בהיקף של 100 מיליון ש"ח, וכן על מתן פטור מתשלום דמי שכירות למחצית השנה של חודש מרץ 2020 לעסקים שנסגרו בעקבות הנחיית ממשלת ישראל כאמור, והקפאת תשלומי דמי השכירות והניהול בגין התקופה שהחל מיום 1 באפריל 2020 ועד ליום החזרה לשגרה לשוכרים אלו.

בנוסף, נקטה החברה בפעולות שאונות לצמצום התפשטות הנגיף בנכסיה, בין היתר, הרחבת פעולות הניקיון והחיסוי בנכסים כמו גם גיבוש נהלים מחמירים בקשר עם כניסת מבקרים לבתי הדיור המוגן של הקבוצה בהיות הדיירים אוכלוסייה בסיכון. ביום 17 במרץ 2020, פרסם משרד הבריאות הנחיות בקשר עם "צמצום הצורך ליציאת אנשים מהבית". הנחיות אלו הביאו למעבר של חלק גדול מהעובדים במשק, לעבודה מהבית ובשל כך, מספר העובדים המגיעים למשרדים בנכסי החברה, פחת. כמו כן, ביום 17 במרץ 2020, סגרה החברה את פעילות מלון "הר ציון" לאור ההנחיות המכבידות על פעילותו.

נכון למועד פרסום דוח זה ולאור העובדה, כי מדובר באירוע דינמי המאופיין באי ודאות רבה, בין היתר, בקשר עם קצב התפשטות הנגיף, משך ההתפשטות והצעדים שיינקטו על ידי המדינות השונות, החברה אינה יכולה להעריך את ההשפעות האמורות על פעילותה, שכן מידת ההשפעה תלויה במידה ובהיקף של התממשותן. להערכת החברה, היה והתפשטות נגיף הקורונה תלך ותחריף לאורך זמן, הרי שהשלכותיה עלולות להיות השפעות שליליות מהותיות על הכלכלה העולמית. לרבות על חלק מהשוקים והענפים בהם פועלת החברה, כמו גם על חלק מהשוכרים בנכסי הקבוצה.

❖ להלן הביאור מתוך הדוח התקופתי של קבוצת עזריאלי בע"מ ליום 31 בדצמבר 2019 –

❖ בנוסף רשמה החברה בדו"ח הכספי כי:

"מטעמי שמרנות ובין היתר לאור חוסר הוודאות בדבר השלכות התפשטות נגיף הקורונה שפוקד את העולם, החליט דירקטוריון החברה, לאשר בשלב זה חלוקת דיבידנד בסך של 300 מיליון ש"ח בלבד ולשוב ולדון בחלוקה נוספת של עד 300 מיליון ש"ח נוספים, במהלך השנה".

קבוצת עזריאלי

קבוצת דלק ויצחק תשובה

הערת עסק חי בדוחות קבוצת דלק; גורל עסקיו של יצחק תשובה בידי הנושים לדברי רואי החשבון, לקבוצת דלק תוכניות לפירעון התחייבויותיה במועד, אולם השלמתן איננה נמצאת בשליטה הבלעדית של החברה, ומשום כך קיימת סכנה להמשך קיומה כעסק חי גיא בן סימון עומרי כהן 03.05.2020 גלובס

לדברי רואי החשבון, תוכניותיה של קבוצת דלק לשירות החוב נשענות על מימוש נכסים והשקעות, קבלת דיבידנדים מחברות בנות, וכן הגעה להסכמות עם מחזיקי האג"ח והבנקים, שבמסגרתן לא יועמדו ההתחייבויות כלפיהם לפירעון מיידי, ובמקביל החברה תעמיד להם ביטחונות נוספים תוך עדכון תנאי ההסכמים עימם.

"הנהלת החברה מנהלת משאים ומתנים עם בעלי איגרות החוב והמוסדות הפיננסיים ולהערכתה תוכל להגיע להסכמות כאמור, אולם למועד אישור הדוחות הכספיים, הסכמות כאמור טרם גובשו", כותבים עוד רואי החשבון של קבוצת דלק.

כך למשל דרשו מחזיקי האג"ח בשבוע האחרון, כי דירקטוריון דלק יחליט על גיוס הון של 400 מיליון שקל, שמתוכו יגויסו 300 מיליון שקל כבר במהלך חודש מאי, והיתרה, בסך של

לא כולן מתרסקות במשבר: ביצועי המניות החסינות למשבר

הקורונה

ביצועי המניות החסינות למשבר הקורונה

❖ פעילותן של כמעט כל החברות הנסחרות בבורסת תל אביב נפגעה ממשבר הקורונה, ומנגד בולטות חברות ספורות שעסקיהן נהנים מ"חסינות" להשפעות השליליות של הווירוס הקטלני, וכמה מהן אף מצליחות ליהנות מצמיחה בעקבות המצב.

שם החברה	תחום פעילות	תשואה מתחילת החודש
על-בד	ייצור ושיווק מגבונים ובדים לא ארוגים	32%
ספאנטק	ייצור בדים לא ארוגים המשמשים לייצור מגבונים	31%
אילקס מדיקל	ייבוא ושיווק מיכשור רפואי	23%
ויקטורי	רשת סופרמרקטים	15%
זנלכל	ייצור ושיווק שימורי פירות וירקות	12%
שניב	ייצור מוצרי ניקוי וטואלטיקה	11%
פרשמרקט	רשת סופרמרקטים	9%
נובולוג	מתן שירותי בריאות	4%
רקח	ייצור ושיווק תרופות, קוסמטיקה ותוספי מזון	4%
סנו	ייצור ושיווק מוצרי ניקוי	-
ת"א 125		17% ¹⁸

(* הנתונים המוצגים הינם לחודש מרץ 2020)

הקורונה דוחף את ההייטק למיזוגים Cash is king, now more than ever

❖ קיפאון בהשקעות פרטיות, הורדות שכר של 20%-40% בממוצע וקיצוצי עובדים על רקע משבר הקורונה מציבים את הסטארט-אפים הישראליים במגננה שאינם רגילים לה. בענף מדברים על הצעות רכש באוויר, על מיזוגים מסתמנים ועל חדי-הקרן המקומיים שמתחממים על הקווים ומחכים לירידת מחירים.

❖ בתעשיית ההייטק, שעד לפני רגעים ספורים הייתה מוצפת בכסף, מבינים שבמחצית השנה הקרובה לא יהיו גיוסים, למעט חברת שירותי ההסעות "Via" שלמרות המשבר גייסה 400 מיליון דולר לפי שווי של 2.25 מיליארד דולר.

❖ גם לקרנות הון סיכון וקרנות השקעה פרטיות שקיבלו התחייבויות ממשקיעים מוסדיים יהיה קשה להשיג כספים, הגופים המוסדיים מחויבים למאזן מסוים בין נכסים סחירים-מניות ואג"ח – לבין נכסים לא סחירים, כמו בהשקעה בקרנות פרטיות.

חברת ZOOM

❖ המשבר הנוכחי צפוי להוליד את הענקיות שלו – הדוגמא הבולטת כרגע היא חברת ועידות הווידאו ZOOM, שהונפקה באפריל 2019 בשטף היוניקורנים, יושבת על קופת מזומנים של 885 מיליון דולר וצפויה להיות רוכשת מרכזית בתקופה הקרובה.

❖ בצד המשעשע של ZOOM, המונים רצו להשקיע במניית החברה, אבל במקום לרכוש מניות של Zoom Video Communications inc (בסימול ZM), רכשו לא מעט משקיעים מניות של חברה סינית אלמונית בשם Zoom Technologies (בסימול ZOOM) שמתעסקת בציווד היקפי לסמארטפונים. התוצאה: **זינוק של 20% בשער מניית החברה הסינית.**

❖ בנוסף חברת ZOOM סובלת מהיעדר מודל עסקי נכון כאשר מצאה עצמה ביישום לקוי של תהליך ה-SCALE כאשר לא תכננה לעבור מ-10 מיליון ל-200 מיליון משתמשים בחודשים ספורים.

איסתא – סוכנות הנסיעות הגדולה בארץ מדלגת על הקורונה –

הכיצד?

❖ למרות שהייתה אמורה להיות אחת מהנפגעות הגדולות מהמשבר, איסתא

מציגה את השפעות הקורונה על תוצאות הפעילות שלה:

❖ החברה מדווחת על הפסד של 7 מיליון ש"ח בלבד כתוצאה מהקורונה בתחום

התיירות, אשר הרוויחה בשנת 2019 80 מיליון ש"ח. ההפסד המזערי נובע

מהעובדה כי מרכז הפעילות של החברה הפך להיות הנדל"ן בחו"ל, לרבות

בתי המלון.

❖ להלן סעיף 1.2.1 מדוח הדירקטוריון על מצב ענייני החברה לשנת 2019 -

בתחום תיירות הפנאי והתיירות העסקית, הוביל המיזם לירידה משמעותית בחיקפי הפעילות במהלך הרבעון הראשון לשנת 2020, אשר באה לידי ביטוי בעצירה כמעט מוחלטת של רכישה ברכישי טיסה ושירותי תיירות כגון לינה בבתי מלון וכן בביטולי תוספות קיימות, וזאת בעיקר לאור ביטול/הקפאה של קווי טיסה לישראל ומפנה ומבטלות שונות על המגיעים לישראל מחו"ל. על מנת להתמודד עם הירידה האמורה, ביצעה הקבוצה התאמות לפעילות תיירות הפנאי והתיירות העסקית (כמפורט בדיווח המיזם של החברה מיום 25.3.2020), אשר כוללות צמצום הוצאות הפעילות, לרבות באמצעות צמצום בח אדם, הפחתת שכר וכולל הפחתת שכר מנהלים בכירים בקבוצת השיעור של בין 50% ל- 100% בניין החדשים מרץ, אפריל ומאי 2020), יציאת עובדים לחל"ת, וכן, בין היתר לשם צמצום הסיכון לחשיכת עובדיה לנגיף, מעבר לעבודה מהבית וסגירת של חלק מסינייה, תוך חסימת הפעלת סוכנים סלפוניים, אהרי אינטרנט וסיניפים נבחרים.

להערכת החברה, הירידה בחיקפי הפעילות הנ"ל צפויה לגרום לפגיעה ברווח במגזרי התיירות ברבעון הראשון לשנת 2020 של כ- 7 מיליון ש"ח (לאחר מס), לעומת תוצאות הרבעון הראשון אשתקד.

בתחום הנדל"ן להשקעה, למיטב ידיעת החברה, במהלך הרבעון הראשון לשנת 2020 צפויה ירידה קלה בהכנסות הנובעות מבתי המלון המוחזקים על ידי הקבוצה ומושכרים לצדדים שלישיים, וזאת בהתחשב בכך שנכון למועד זה, מתוך מצבת הסיכנות שבפעילות הקבוצה, קיים סלון פעיל אחד בלבד (המוחזק בשיעור של 37% על ידי הקבוצה), שדמי השכירות המיושמים מסגו מוטמנים ממחזור הכנסותיו של המלון. ביתר פעילות הנדל"ן להשקעה של החברה, לא צפויה למיטב ידיעת החברה, בשלב זה, פגיעה מהותית בהכנסות החברה (למעט דחיה בתשלומי דמי השכירות בחלק מהמלונות), אשר ברובן נובעות וינבעו משכירת שטחי משרדים (המושכרים בעיקר למדינת ישראל וקופות חולים), תעשייה ולוגיסטיקה. להערכת החברה, הירידה הקלה הנ"ל צפויה לגרום לפגיעה ברווח חלוטף במגזר הנדל"ן בצורה לא משמעותית (לא כולל תוצאות מוטמני נדל"ן השינוי בערכם).

להערכת החברה, סח"כ הפגיעה הצפויה במגזרי התיירות ובמגזרי האחרים כתוצאה מחסימה, היא כשכום של כ- 9 מיליון ש"ח (לאחר מס), לעומת תוצאות הרבעון הראשון אשתקד.

מצמצם אחזקות בתעופה: וורן באפט מכר מניות ב-Delta Airlines

וב-Southwest Airlines

- ❖ חברת ברקשייר הת'וואי הודיעה על מכירת 18% מאחזקותיה בדלתא איירליינס ו-4% בסאות'ווסט; מגיפת הקורונה מדרדרת את ענף התעופה לשפל הגדול בתולדותיו; ברקשייר לא מסרה את סיבת המכירה
- ❖ על פי מסמכים רגולטוריים, ברקשייר מכרה קרוב ל-13 מיליון מניות של דלתה תמורת 314 מיליון דולר, וכ-2.3 מיליון מניות של סאות'ווסט תמורת 74 מיליון דולר.
- ❖ טרם המכירה, החזיקה ברקשייר בבעלות 11.1% ממניות דלתה ו-10.4% ממניות סאות'ווסט.
- ❖ המהלך נחשף לאחר שחברות תעופה אמריקאיות גדולות הגישו אתמול בקשות למענקים ממשרד האוצר האמריקאי, על מנת שלא יאלצו לפטר עובדים.

איתן יוחננוף: "אנחנו נהנים מהמצב? קשקוש, המצב חמור"

❖ יוחננוף מגיב לטענות כי רשתות הקמעונאות הן היחידות שנהנו מהמצב: "היינו מוותרים על זה מהרגע הראשון". יוחננוף מנהל כיום 26 סניפים בתנאי משבר, אחרי האופוריה בנובמבר בעקבות הנפקה מוצלחת לפי שווי של 2.35 מיליארד ש"ח, החברה שאיבדה 10% משווייה צריכה להתמודד עם תפעול בתנאי מגיפה.

❖ יוחננוף טוען כי רשתות הקמעונאות והפארם לא נהנו מהמצב, וכי ספגו הוצאות גבוהות על שכר לעובדים בבידוד, מתוקף זה שנחשפו לחולה בטעות.

❖ עוד טוען יוחננוף כי עסקיו נפגעו במידה מסוימת, בעקבות מגבלות התנועה – אנשים פחות נוסעים, אך טוען ש-"להתמסכן" מצידו יהיה לא לעניין, שכן יש כאלה שנפגעו ובמצב חמור הרבה יותר.

הנזק הצפוי לתעשיית הסלולר השנה מוערך בכמיליארד ש"ח

❖ הנזק המוערך לתעשיית הסלולר השנה בשל הנגיף עומד על כמיליארד ש"ח בהערכה שמרנית, וזה עוד לפני הנזקים שהצטברו כתוצאה מקריסת עסקים והפרשות לחובות מסופקים.

❖ מנתונים שהעבירו חברות הסלולר למשרד התקשורת עולה חשש כי בנוסף לכך חלק ניכר מהשחיקה בהכנסות יגרר גם לשנה הבאה. משיחות עם החברות עולה כי רובן מעריכות שהן לא יפוצו.

❖ עוד מהנתונים שהעבירו החברות, ההערכה היא שהנזק כתוצאה מעצירת התיירות וביטול ההכנסה מנדידה בינלאומית מוערך לבדו בכ-600 מיליון ש"ח בשנה. בנוסף לכך רושמות החברות שחיקה משמעותית במכירת ציוד הקצה.

❖ לכך יש להוסיף את החשש מהפסקת התשלומים של לקוחות רבים וקשה שלא לצפות שחברות הסלולר ידרשו להיכנס השנה למהלך של קיצוץ עמוק. ספק רב אם החברות יהיו מסוגלות להחזיר את כל העובדים שהוציאו לחופשות ללא תשלום על רקע השחיקה המסתמנת וזה אומר סכסוכי עבודה ומאבקים קשים שצפויים השנה.

McKinsey
& Company

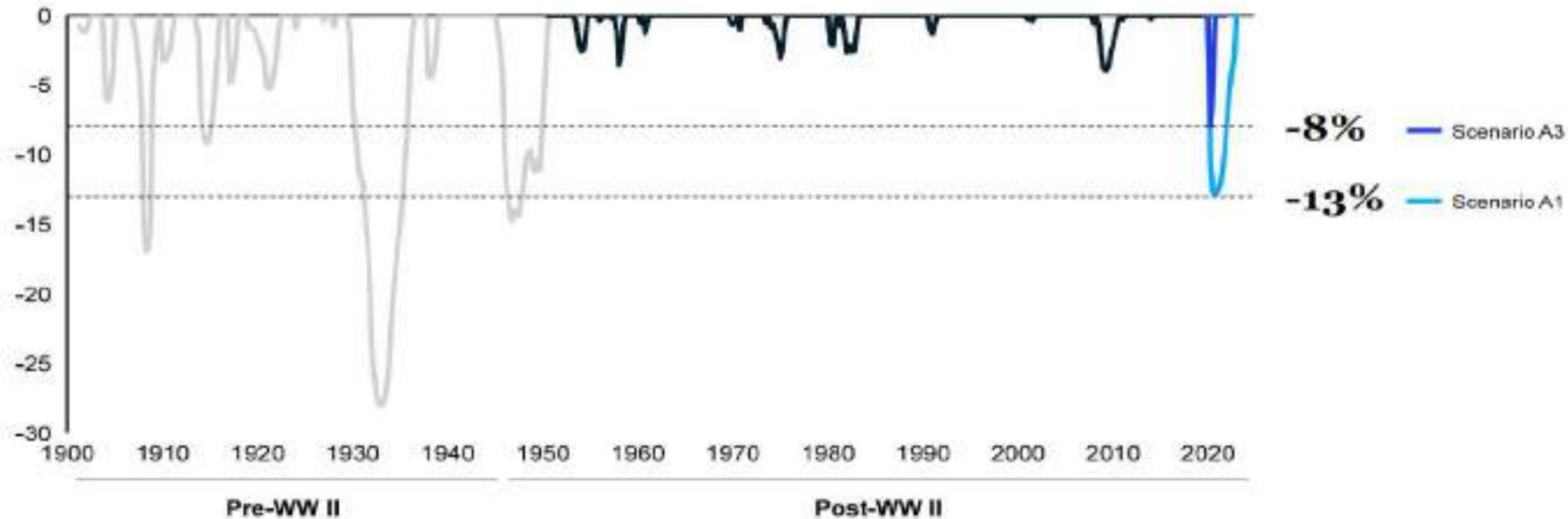
Risk Practice

**COVID-19 briefing note:
May 13, 2020**

COVID-19 U.S. impact could exceed anything since the end of WWII

United States real GDP

%, total draw-down from previous peak

Source: Historical Statistics of the United States Vol 3. Bureau of economic analysis; McKinsey team analysis, in partnership with Oxford Economics

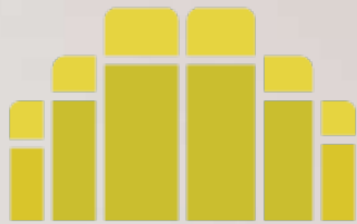
כלכלה בטלטלה: שבעה נתונים מטרידים שפורסמו היום בארה"ב
מגפת הקורונה גרמה לנפילה החדה מעולם בצריכה הפרטית,
לקריסה של 25% ביצוא, החזירה את הפעילות עסקית 40 שנים
לאחור, והפחיתה את האינפלציה לרמה נמוכה במחצית מיעד הבנק
הפדרלי ■ ההכנסה האישית זינקה במפתיע הודות לסיוע ממשלתי
■ שיעור החיסכון קפץ לשיא של 33%

דה מרקר 29 במאי 2020 ,
מתוך בלומברג, סוכנויות הידיעות

הפעילות העיסקית ירדה לרמתה ב1982 (לפי מדד מנהלי הרכש)

נבחרת הדירקטורים

של לשכת רואי חשבון בישראל

Institute of Certified
Public Accountants
In Israel

לשכת
רואי חשבון
בישראל

דוחות כספיים בעידן הקורונה

רגינה אונגר, רו"ח

סגנית נשיאת לשכת רואי חשבון ויו"ר הוועדה להקמת נבחרת
הדירקטורים של לשכת רואי חשבון